

МЕЂУНАРОДНИ КОНГРЕС СЛАВИСТА · БЕОГРАД 2018.

Студентски трг 3, 11000 Београд, Србија • mks@fil.bg.ac.rs

З А П И С Н И К **са проширене седнице Председништва МКС-а** **29–30. 08. 2014. године, одржане у Београду, Србија**

Прво заседање, 29. 08. 2014.

(Филолошки факултет Универзитета у Београду, Сала за седнице, 15 ч.)

Заседању присуствују

– чланови Председништва МКС: Бошко СУВАЈДИЋ, председник МКС; Љиљана БАЈИЋ, потпредседник МКС и председник Савеза славистичких друштава Србије; Петар БУЊАК, секретар МКС и председник Славистичког друштва Србије; Петер ЖЕЊУХ (Словачка), координатор комисија акредитованих при МКС;

– чланови МКС: Наталија БЕРНИЦКА (Француска); Миодраг ЈОВАНОВИЋ (Црна Гора); Марија КИТАНОВА (Бугарска); Сањин КОДРИЋ (БиХ); Малгожата КОРИТКОВСКА (Пољска); Александар ЛУКАШАНЕЦ (Белорусија); Александар МОЛДОВАН (Русија); Антоанета ОЛТЕАНУ (Румунија); Вацлав ЧЕРМАК (Чешка Република); Аленка ШИВИЦ ДУЛАР (Словенија);

– почасни члан МКС Слободан МАРКОВИЋ (Србија);

– у својству гостију: Вељко БРБОРИЋ, председник Организационог одбора Конгреса; Вукосава ЂАПА-ИВЕТИЋ, секретар Организационог одбора Конгреса; Драгана МРШЕВИЋ-РАДОВИЋ, управник Међународног славистичког центра при Филолошком факултету Универзитета у Београду; Александар МИЛАНОВИЋ, председник Друштва за српски језик и књижевност Србије; Љубинко РАДЕНКОВИЋ, дугогодишњи председник Комисије за фолклор при МКС.

Заседању не присуствују уредно позвани чланови МКС, који су оправдали своје одсуство: Алексеј ОНИШЧЕНКО (Украјина); Герд ХЕНЧЕЛ (Немачка); Ђорђо ЦИФЕР (Италија).

Заседање је у 15.20 ч. отворио председник МКС Бошко Сувајдић захваливши свима присутнима на спремности да помогну у одговорном послу на организацији 16. међународног конгреса слависта у Београду 2018. године. Посебну захвалност упутио је институцијама и појединцима заслужним за организовање седнице Председништва МКС у Београду 2014, и то: Савезу славистичких друштава Србије, Друштву за српски језик и књижевност Србије, Славистичком друштву Србије, Међународном славистичком центру при Филолошком факултету Универзитета у Београду, Вуковој задужбини, а посебно Филолошком факултету и његовом декану проф. др Александри Вранеш.

Председник је обавестио присутне о активностима Председништва МКС од завршетка 15. међународног конгреса слависта у Минску, важним за организацију

будућег рада на припреми наредног, 16. конгреса, и то: конституисање Организационог и Програмског одбора 16. конгреса, утврђивање седишта МКС-а, као и почетак уређивања сајта МКС-а. Физичко седиште МКС-а биће у наредном периоду у Међународном славистичком центру Филолошког факултета Универзитета у Београду. Сајт МКС-а, који је у изради, такође ће бити на серверу Филолошког факултета. Израду сајта оценио је као битну, јер МКС је тренутно у информационом вакууму будући да је сајт 15. конгреса угашен, па су сада преко Интернета недоступни сви пратећи материјали. Изразио је наду да ће до краја текуће године технички послови око израде сајта МКС-а бити приведени крају.

Затим је понудио на дискусију и усвајање унапред припремљени дневни ред седнице:

1. Конституисање радног председништва МКС-а
2. Разматрање организационих питања у вези са предстојећим 16. међународним конгресом слависта
3. Предлог измена начела организације и рада МКС-а
4. Рад комисија МКС-а у наредном периоду и извештај о раду у претходном периоду
5. Разно

Дневни ред је прихваћен аklamацијом.

Пре преласка на дневни ред председник је обавестио да ће Прва седница проширеног Председништва МКС радити у два заседања, и то 29. и 30. августа, те, због згуснутог програма и ограниченог времена заседања од 29. августа, предложио да се првог дана рада пажња посвети тачкама 1 и 4, које, по његовој процени, неће захтевати екстензивну дискусију, а да се о централној тачки – предлогу измена начела организације и рада МКС-а – разговара на другом заседању, 30. августа, када за то буде више времена.

Измене у редоследу тачака дневног реда такође су уважене аklamацијом.

1. Конституисање радног председништва МКС-а

Председник је најпре дао реч Слободану МАРКОВИЋУ као дугогодишњем представнику Србије у МКС-у и једном од дојена међународног славистичког покрета – учесника Београдског састанка слависта 1955. године.

Слободан МАРКОВИЋ:

У уводном обраћању С. Марковић је, поред осталог, напоменуо да у Статуту МКС-а не постоји формулација „проширено Председништво“, већ да је то дугогодишња пракса да се, због немогућности да се организује састанак МКС-а у целини, организују сусрети Председништва и једнога броја чланова на којима се припрема наредни конгрес, и то увек у другим земљама, а да се тек последње године уочи самога конгреса организује пленарни састанак МКС-а у земљи која је домаћин Конгреса. Кад је реч о изменама начина рада МКС-а истакао је да су досад оне ишле ка обогаћивању његовог рада, али да никада нису биле кардиналне. Истакао је и задовољство чињеницом да је Београд добио велику част и обавезу да организује 16. конгрес.

Бошко Сувајџић:

Због одступања од принципа да се припремни састанци у прве три године држе у другим земљама, а не у земљи-домаћину, објаснио је околности због којих се Прва седница одржава у Београду. Било је, наиме, настојања да се ова седница одржи у Прагу, у Чешкој Републици, али због финансијских тешкоћа и краткоће времена, ова

настојања чешких колега, нажалост, нису уродила плодом. С друге стране, због потребе за континуитетом, прибегло се у овом тренутку једино могућем решењу да се седница одржи у Београду.

Аленка Шивиц Дулар:

Надовезујући се на излагање С. Марковића, истиче да се у Статуту изричито захтева да на седницама Председништва морају присуствовати председник, потпредседник и секретар из земље-организатора. Почев од 1998. године Пољаци су, због финансијске кризе, а то је било потврђено на конгресу у Кракову, донели формулу да – због финансијских тешкоћа да се организују сусрети већег броја чланова МКС-а – на седницама Председништва, поред актуелног састава Председништва, присуствује претходни председник МКС-а, тј. главни организатор претходног конгреса, затим најмање по један представник источно-, западно- и јужнословенских земаља, као и најмање половина од тога броја представника несловенских земаља. Организатор састанка у појединим земљама на састанке може позвати као госте и друге слависте из дате земље. Упозорава на то да записници са ових седница морају бити исцрпни да би сви чланови МКС-а и национални комитети имали добар увид у рад Председништва. Предлаже да се већ сада договори место одржавања следеће седнице Председништва, и то бар са две резерве.

На овоме је закључена дискусија поводом 1. тачке дневног реда и констатовано је да је конституисано Радно председништво, те се наставило с радом у складу са прихваћеним изменама у редоследу тачака дневног реда.

4. Рад комисија МКС-а у наредном периоду и извештај о раду у претходном периоду

Реч је добио координатор комисија акредитованих при МКС-у Петер Жењух.

Петер Жењух:

Истиче да се према Статуту исцрпни извештаји о активности комисија подносе двапут у петогодишњем периоду између конгреса, тј. комисије су у обавези да поднесу извештај о свом раду за прве две године, а затим за цео период на који су биле акредитоване. Ови извештаји износе се на заседању МКС-а приликом заседања самога конгреса. У овом тренутку при МКС-у је акредитовано 37 комисија, што је леп број. При томе је потребно решити још један захтев за акредитацију; реч је о Комисији за старообрядништво (старообрјадчество) коју је накнадно пријавио проф. Леонид Касаткин. Он је захтев послао 9. 10. 2013. год. уз образложење да није стигао да га поднесе на конгресу у Минску. Сада је, дакле, на МКС-у у овом саставу да захтев за акредитацију ове комисије прихвати или не прихвати. Поред тога, споменуо је преписку коју је водио с проф. Љиљаном Бајић у вези с акредитацијом нове комисије, па би, ако се прихвате ова два предлога, укупна број комисија МКС-а био – 39. У Минску није уручено 18 декрета о акредитацији председницима комисија због њиховог одсуства на завршном пленарном заседању. По завршетку 15. конгреса послао је на све адресе електронске поште којима је располагао захтеве за поштанске адресе како би послао декрете о акредитацији председницима комисија. Од укупно 37 комисија није послато 10 декрета, јер није било одговора на и-мејл или су се поруке вратиле. Због тога моли председнике националних комитета за помоћ у успостављању комуникације. Остале су укупно 4 земље у које је потребно послати декрете о акредитацији. Од председника комисија затражио је и прецизне спискове чланова комисија. Истиче да га је претходни координатор рада комисија при МКС-у проф. Станислав Гајда упозорио да је неопходно на самом почетку утврдити списак чланова комисија. На овај захтев није реаговало 14 председника. У тим случајевима ће се онај списак чланова који је приложен уз захтеве за акредитацију сматрати дефинитивним. Остали председници су

било одмах, било током године послали спискове својих чланова. Изражава уверење да ће спискови чланова комисија бити комплетирани у току ове и наредне године. У вези са неким комисијама настали су персонални проблеми с њиховим руководиоцима. Прво, Комисија за археологију. Њу је водио председник из Словачке који је поднео захтев за акредитацију комисије с напоменом да је потребно наћи новог председника. Присуствовао је преговорима у Археолошком институту Словачке академије наука и изразио забринутост због тога што ова значајна комисија већ дуже време није активна. Узима на себе да подстакне рад комисије и утиче на што бржи избор новог председника, будући да он треба да буде из Словачке. Друга персонална измена о којој сам обавештен после минског конгреса била је промена председника Комисије за проучавање граматичке структуре словенских језика. Ту је нови председник постао Маћеј Гроховски. Вероватно ће бити потребно сачинити декрет о томе да је председник ове комисије. Предлаже да то или учини бивши председник МКС-а, будући да има формуларе с минског конгреса, или нови председник, у зависности од договора. Предлаже да се на будућој Интернет-страници МКС-а објави попис комисија, од којих многе имају сопствене сајтове са информацијама, што узима на себе да достави.

У дискусији су с кратким запажањима учествовали **Александар Молдован**, **Александар Лукашанец** и **Петер Жењух**. Закључено је да спискове чланова комисија морају имати сви председници националних славистичких комитета, а да је најбољи пут да се то учини – објављивање обједињених спискова чланова свих акредитованих комисија на сајту МКС-а.

Александар Лукашанец:

Кад је реч о двома допунским комисијама, не види проблем будући да је на конгресу у Минску одлучено да се материјали у вези с акредитацијом доставе касније. Постоје све претпоставке да се сматрају акредитованима обе ове комисије.

Петер Жењух:

Акредитованом се може сматрати само комисија Касаткина, а било би добро чути податке о комисији Љиљане Бајић, будући да није имао на располагању никакве материјале за њену акредитацију.

Александар Лукашанец:

Напомиње да то није нова комисија, већ да је она позната.

Љиљана Бајић:

Када је пре пет година ова комисија била акредитована на конгресу у Охриду, она је била најмлађа комисија МКС-а. Циљ ове комисије био је да се у научни дискурс уведе наука о настави словенских језика и књижевности. Ова је област у научном смислу веома развијена, али на међународним конгресима слависта она никада није постојала као посебна или паралелна са двома основним научним дисциплинама (наука о језику и наука о књижевности). Идеја да се о томе уопште размишља дошла је после прегледања материјала за неодржани конгрес слависта у Београду 1939, када је планирано да таква област уведе и да се кроз одговарајуће теме разматра на конгресу. Од тих до наших дана наука о настави словенских језика и књижевности се развила и сада је то једна сложена интердисциплинарна наука и разлог због којег је ова комисија прихваћена и акредитована лежи вероватно у разумевању да постоји потреба за оваквом научном дисциплином, односно комисијом која би се њоме бавила. Она је дакле била акредитована, али на последњем конгресу у Минску речено је да она мора поново да се акредитује уз одговарајућу документацију која о њеном раду није поднета до тада. Тада је послала писмо с упитом да ли је могуће да се комисија акредитује између конгреса и шта је потребно да комисија поднесе као материјале за акредитацију. У Статуту МКС-а не постоје ови подаци. У том смислу ово отежава рад на формирању једне овакве комисије, младе у односу на оне с дугом традицијом. Питање могућности

да се Комисија за наставу словенских језика и књижевности акредитује овом приликом износи се као дилема пред овај скуп.

Петер Жењух:

Изражава уверење да с комисијом проф. Бајић неће бити никаквих проблема, али је потребно да се има састав комисије и кратку информацију о њеној активности, како би се то могло архивирати онако како то чине остале комисије које захтевају акредитацију, јер и комисије које настављају рад акредитују се увек изнова. Кад је реч о комисијама које не доставе план активности и списак чланова, претпоставља се да оне не планирају наставак свога рада и не акредитују се за наредни период. Једина административна препрека може бити Статут и документ „Ramowe zasady działalności komisji afiliowanych przy MKS” на који се увек проф. Гајда позивао.

Аленка Шивиц Дулар:

Најбоље би било да П. Жењух пошаље Љ. Бајић овај документ, јер с тим режимом акредитовања комисија почело се у Љубљани 2003, док је раније поступак био битно другачији.

Слободан Марковић:

Пракса последњих деценија била је таква да комисије имају променљив састав, наиме, председник и неколико кључних чланова носе рад комисије, а остали се у њен рад укључују по могућности, најпре из разлога финансијске природе. Мишљења је да то треба прихватити као реалност – да комисија има једно устаљено језгро, а да преостало чланство учествује на неком симпозијалном принципу. Кад је реч о овој комисији, ми смо у Охриду донели одлуку да се посебна пажња посвети настави – не методици, већ *настави* – словенских језика и књижевности и замолили колегиницу Бајић да она буде организатор такве комисије. Приликом припреме конгреса у Минску један број чланова комитета мало је потиснуо питања наставе из програма и то ће бити један од разлога зашто се сад поново о томе расправља. Скреће пажњу да се и приликом прављења програма и овој области посвети потребна пажња. Рад комисија МКС-а је вид рада самог МКС-а између конгреса, а некад рад комисија може бити чак једнаког значаја као и рад конгреса.

Малгожата Коритковска:

Поставља кратко питање, не улазећи у мериторну страну јер нема никакве сумње да обе комисије треба да буду организоване: у ком саставу МКС прихвата и акредитује ове комисије? Тј. да ли је потребан кворум пленарног састава или је могуће то учинити и у овом саставу?

Петер Жењух:

Било би нормално да се то ради на пленарном састанку МКС-а.

Александар Лукашанец:

Комисије се акредитују на завршном заседању конгреса слависта, тј. уз присуство целокупног комитета. Што се тиче Касаткинове комисије, ми смо на затварању конгреса у Минску дали сагласност да му се ови документи накнадно пошаљу, тј. фактички смо се сагласили с њеном акредитацијом. А што се тиче друге комисије, између охридског и минског конгреса ми смо акредитовали две или три комисије које су послале захтеве претходном координатору рада комисија при МКС-у. И сада, као изузетак, можемо на предлог садашњег координатора, када он добије све потребне документе – извештај о раду у претходном периоду, захтев с програмом активности, састав комисије – утврдити ове комисије и омогућити им рад, а на следећем конгресу, када буду поднели извештаје о раду и сву осталу документацију, акредитовати их за наредни петогодишњи период. Не треба правити проблеме ако људи желе да раде.

Петер Жењух:

Истиче да у основи не види никакве велике проблеме.

Аленка Шивиц Дулар:

Истиче значај теме наставе словенских језика и књижевности и подсећа да је на једном од претходних конгреса, може бити у Љубљани, био и одговарајући тематски блок. Можда би се могао пријавити тематски блок и то би већ била референца, јер тематски блок не морају пријављивати само комисије.

Љубинко Раденковић:

Први предлог је да се списак комисија начини хронолошки, према времену када су формиране, зато што је на Интернету и досадашњим конгресима у тој области потпун неред. Дешавало се да се нова комисија појави на првом месту или на првих неколико. Ако не можете да их сврстате по азбучном или абecedном реду, онда је најлогичније да то буде по години формирања, дакле, по старини. О томе је разговарао с проф. Гајдом. Друго, треба бити селективан у прихватању комисија, много их је, често су сличне по својим областима, а многе и немају међународни карактер. Нови координатор ће имати великих проблема да прати њихов рад. Оне морају имати чланове из словенских и несловенских земаља, а између два конгреса морају одржати један значајан међународни скуп и објавити зборник. То је до сада био минимум и доказ њеног рада. У извештајима који су пристизали проф. Гајди сретао је податке о томе да су се организовали састанци локалног карактера, везани за једну националну средину. То није прави рад. С друге стране, било је комисија које су одлично радиле, имале изврсне резултате. Не желећи да говори о својој комисији (за фолклор), наводи пример етимолошке комисије или старе комисије која се бави лингвистичким атласом, за коју се може рећи да је огледало рада. Оно што даје конкретне резултате заједничког словенског рада и јесте рад конгреса кроз комисије.

Сањин Кодрић:

Износи начелан став поводом претходних излагања о томе да би тај велики, заједнички словенски рад био знатно видљивији када би био присутан на Интернету. Живимо у електронском добу, словенски свет је велики, славистички исто тако. Чули смо да је нова веб-страница у изради, а стара угашена. Не би се смело десити да они материјали који су били присутни на веб-страници међународног конгреса слависта односно МКС-а у једном тренутку нестану у неповрат. Ти материјали морали би се наслеђивати. У овом тренутку преко претраживача може се наћи запрепашћујуће мало материјала и при том ниједну актуелну информацију. У нека правила или макар у праксу требало би увести чување интелектуалне стечевине славистичких конгреса, односно рада МКС-а, јер бисмо морали имати једно средишње, трајно постојеће електронско место које ће нудити све релевантне информације и о актуелном сазиву МКС-а, и о ранијим сазивима, информације о националним комитетима, где ће бити присутни сви зборници у електронској форми да се заправо види шта ми то радимо током тих пет година и шта је све до сада урађено. Ово је јако важно да би међународни славистички покрет и његова велика стечевина изишле из сфере успомена и традиције и постала егзактно доступна млађим поколењима слависта.

Вацлав Чермак:

Словенска библиотека у Прагу која је у склопу Народне библиотеке води рачуна о свим конгресима, има потпуну библиографију од почетка, од 1929. и све одговарајуће националне зборнике. Само за последњих двадесет година постоји проблем, јер национални комитети, упркос својевременој одлуци МКС-а, више не шаљу тамо своје зборнике. Они су раније издавали библиографске пописе свих тих издања у малим књигама, а сада се све то чини електронски у сарадњи с библиотеком у Берлину. И сада је могуће обавестити се о свему што је урађено до Минска. На конгресу у Минску имали су представљање те базе података. Тамо дакле постоји све што је везано за рад и комисија и појединих националних комитета.

Дискусија о тачки 4 дневног реда завршена је прихватањем извештаја координатора рада комисија при МКС-у и начелном сагласношћу да се акредитују обе комисије о којима се расправљало, односно да им се омогући рад у наредном периоду до конгреса 2018. у Београду.

Прво заседање завршено је у 16.25.

Друго заседање, 30. 08. 2014.

(Вукова задужбина, Свечана сала, 11 ч.)

Друго заседање отворио је председник МКС-а Бошко Сувајцић у 11.15 ч.

Б. Сувајцић је упознао учеснике заседања с преосталим тачкама дневног реда о којима ће се расправљати – 2. и 3. из утврђеног дневног реда седнице. Затим је у оквиру 5. тачке (Разно) најавио расправу о два подтачкама:

- 5.1. Молба за покретање иницијативе за формирање листе славистичких часописа на нивоу МКС коју је поднео Савез славистичких друштава Србије на предлог Матичног одбора за језик и књижевност при Министарству просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и
- 5.2. Молба националног комитета Летоније за учлањење у МКС.

Овако прецизиран дневни ред прихваћен је без дискусије, акламацијом.

2. Разматрање организационих питања у вези са предстојећим 16. међународним конгресом слависта

На директно питање председника Б. Сувајцића ранијим организаторима конгреса да ли је уобичајено да се на првој седници МКС-а после одржаног конгреса разматра тематика наредног, упућено А. Лукашанецу и А. Шивиц Дулар, одговорено је да је за утврђивање тематике још рано.

Слободан Марковић:

Предлаже да се за следећу седницу (2015) разраде и разашаљу на допуну основне тематске области.

Бошко Сувајцић:

То су словенски језици, књижевности, односно настава словенских језика и књижевности.

Сањин Кодрић:

Данашња наука о књижевности иде ка културалној науци, те ако желимо славистици дати нови ветар у леђа, оспособити је за неко ново време, онда је на неки начин морамо културализирати.

Бошко Сувајцић:

Области су, дакле, језик, књижевност, култура, настава словенских језика и књижевности.

Слободан Марковић:

У начелу је против издвајања културе као посебне области, већ инсистира на теоријској и компаративистичкој страни унутар традиционалних области. Наглашава да је било тешкоћа кад је уведена посебно балканологија и још неколико других области, па је то било много области које је тешко било пратити. Последњих година доминирале

су традиционалне области којима би сада требало придодати компоненту компаративистике.

Бошко Сувајџић:

Кад се споменула култура мислило се на студије поетике, фолклора итд.

Вацлав Чермак:

Кад се говори о настави, треба одредити коју наставу имамо у виду, јер настава може бити настава српског или чешког језика у средњој школи. То није за конгрес. Боље дефинисати да се зна шта се тачно има на уму. Нпр. да ли је реч о универзитетској настави других словенских језика у словенским земљама (нпр. проблем интерференције), те би то свакако требало егзактније дефинисати. Иначе, није сигуран да би то било за културологију, али предлаже још један, трећи део – историја славистике. То би се морало укључити, јер ту би се могли окупити историчари који се баве историјом славистике у 19. и 20. веку.

Љиљана Бајић:

Сагласна је да треба прецизирати тему наставе будући да је реч о јако широком подручју и различитим контекстима, али позива да се о томе још поразмисли. Али тематски оквир како га она сада види био најприближнији формулацији коју даје *ad hoc*: високошколска настава словенских језика и књижевности као матерњих, инословенских и страних. То би, начелно говорећи, покрило аспекте о којима је било речи, када се има на уму настава као компаративна област.

Вацлав Чермак:

Подржава формулацију, али мисли да је то тематика за округли сто. Неко треба да га води, а да учествују сви који желе. Или тематски блок.

Са овим се слажу Б. Сувајџић и Љ. Бајић; Чермак се ипак враћа на предлог за округли сто да би што већи број учесника могао да слуша, док су блокови ипак уже профилисани и генерално мањи.

Петер Жењух:

Сваки конгрес отвара се пленарним рефератима, а затим следе појединачне секције у областима. Кад је реч, нпр., о округлом столу о настави словенских језика у свету, иначе веома важној теми, то отвара могућност да се не позивају искључиво учесници с унапред припремљеним конкретним рефератима, већ да се презентују истраживања, а да се акценат стави на што ширу дискусију.

Малгожата Коритковска:

Наглашава да све ове теме могу бити или лингвистичке или књижевно-научне, тј. у основи је питање теоријског модела који примењујемо и евентуално понешто различитог материјала, али све се то ипак може сместити у ове две елементарне области, дакле, у језик или књижевност.

Александар Молдован:

Тематика је углавном ствар организатора конгреса. То може бити, рецимо, балканологија или специфично српска тема, као што је то у Минску било с Великом кнежевином Литвом. Треба дакле наћи нешто што представља предмет нашег нарочитог интереса. То је била традиција.

Бошко Сувајџић:

Кад је реч о посебној тематици домаћина, ми ћемо 2018. имати више могућности. Биће то 200-годишњица првог издања Вуковог *Српског рјечника*, што ће можда подстаћи учешће лексикографа, затим можда 100-годишњицу завршетка Првог светског рата, али за то још има времена.

Аленка Шивиц Дулар:

Било би добро да организатор конгреса да основну тематику конгреса која би била индивидуална за тај конгрес. Уз ту тематику, ту основну идеју конгреса, лако би

се могле прикључити и неке друге ствари. Нпр., тема глобализације, о чему је било речи у Минску.

Петер Жењух:

Било би добро укључити стогодишњицу завршетка Првог светског рата, јер ће то привући и историчаре који се баве националним покретима, а била би и добар глобални оквир како за историју и данашњу политику, тако и за језик и књижевност.

Бошко Сувајцић:

Глобална тема припремиће се за наредни састанак.

Слободан Марковић:

Изражава резерве према доминацији историјског и културолошког контекста. Предлаже да се за следећи састанак направи начелни синопсис конгреса.

Као резултат дискусије о овој тачки дневног реда, закључено је да се за наредну седницу МКС-а 2015. године разраде и усагласе општи тематски оквири предстојећег конгреса који би у наредном кораку били предмет допуњавања и прецизирања.

3. Предлог измена начела организације и рада МКС-а

(Поводом документа под насловом «Изменения в принципах организации съездов славистов и деятельности Международного комитета славистов», приспелог на адресу МКС-а, чији су потписници Александар Молдован и Герд Хенчел)

Александар Молдован:

У уводном излагању и образложењу документа који се изнет на дискусију члановима МКС-а итиче да идеје и предложена решења о којима предстоји дискусија нису ауторски, како се може стећи утисак из заједничког дописа А. Молдована и Г. Хенчела, већ да је ауторски само текст. Те су се идеје исказивале на конгресу у Минску и различита питања наилазила су на различит степен подршке. Хенчел и Молдован су само настојали да те различите ставове уопште и дају им логичан изглед. То је прво. Да се не би мислило да су то ставови обојице потписника (Молдован се ограђује да ће о овом питању говорити само у своје име), те да он лично жели само да нешто мења. Мотив је био у томе да се наш покрет, конгресни покрет, доведе у склад са савременошћу. Да се наша правила, у мањој или већој мери, подударе с правилима по којима се организују конгреси германиста, романиста, премда се они сазивају ређе, византолога итд. С једне стране, интересовао се за принципе организације код других струка и испоставило се да се они разликују, каткад и веома битно, од организације рада славистичких конгреса. Између осталог, нигде није успео да нађе ниједну организацију где би важио *принцип квота*. Морамо бити свесни да су нека наша правила – можда – у понечему застарела. С друге стране, у разговорима с колегама на овој седници дошао је до става да постоје традиције које је врло опасно мењати. У попису предлога из понуђеног документа признаје да је веома тешко наћи иједну једину циглу која би се могла заменити без ризика да се читава зграда сруши. Посебно, ако се договоримо да сачувамо квоте, онда, по свему судећи, чувамо читав систем. Ако остану квоте, онда се експертиза врши преко националних комитета и затим преостаје публикување, што и није најсложенији задатак националних комитета (и управо би се досадашњи начин публикувања могао у потпуности сачувати). И сам је скептичан према једном броју предложених решења. Још једном истиче да је Г. Хенчелу и њему на последњем састанку дат задатак да формулишу одређене идеје о којима се говорило, те су они само обавили задатак. Моли да га остали чланови не доживљавају као активног присталицу реформи и позива на свестрану дискусију о предлозима, па ако

преовлада став да се све сачува, можемо све и сачувати, али имајући на уму да то у појединим ситуацијама можда може довести до застоја, губитка динамике нашег рада, а можда и не.

Наталија Берницка:

Поставља питање шта значи „минимална квота 5 учесника“, односно на шта се то конкретно односи. За Француску је, нпр., предвиђена квота 5 учесника.

Александар Молдован:

Биће да се није мислило на Француску, имајући у виду њену велику традицију славистике, иако данас можда није баш активна, већ на неке друге земље. Нпр., Јапан, где слависта нема много, и где је потребно привући што већи број људи, јер наш је задатак, поред осталог, и ширење славистике, па и на већи број земаља, за шта може послужити данашњи захтев Летоније за пријем у МКС. Независно од тога што научни ниво славистике тамо, можда, није толико висок. Тако да ако успоставимо истоветна правила за све земље, па и оне где је славистика тек у повоју, може се догодити да им на тај начин затворимо врата. У вези с тим је алтернативни предлог да се сачувају квоте. Али овде постоји противуречност, јер ако за некога чувамо квоте, то онда није коректно према другима, јер, нпр., у Русији одбијамо јак реферат зато што је преко квоте, а из неке земље прихватамо слаб реферат. И тај задатак могао би се, као што овде пише, решити тако што би се одустало од идеје квота.

Антоанета Олтеану:¹

Румунски комитет залаже се за очување максималних квота националних комитета. Све се то може учинити сагледавањем учешћа појединих делегација на последњим конгресима и пропорционално обрачунати. На тај начин сачували би се национални комитети који одређују референте. Реферати преко квоте националних комитета иду на експертизу МКС. Последња реч у том погледу је на председништву из земље-организатора конгреса.

Аленка Шивиц Дулар:

Квота сама по себи није немодерна. Ми знамо данас за женске квоте. Значи, је везана за циљеве који се желе постићи. А МКС је састављен од националних комитета. А квоте су успостављене да би се успоставила не само нека равнотежа, него право демократије. У том смислу, с још неким другим аспектима, не само научним, квота није немодерна. Значи, та тачка задире у саму суштину онога о чему говори Статут МКС-а. Статут не говори о квоти, али дух Статута говори о томе да то мора бити регулисано. Слаже се да би требало одбити све што се не уклапа у оштрије дефинисане оквире, оне теме и реферате који не узимају у обзир бар два словенска језика, да се ту заостре критеријуми, али да се одбаце квоте зато што нису модерне у организацији која нема само научне, већ и друге циљеве – не би се могла сложити.

Малгожата Коритковска:

Иступа у име пољског националног комитета који је на свом састанку заузео ставове о свим тачкама из понуђеног документа. Не жели да одузима време, ценећи да се из дискусије види да преовладава расположење да се остане на традиционалним решењима, већ ће председнику уручити званично писмо пољског националног комитета који одбацује предлоге за промену начина рада МКС-а.

По закључивању дискусије констатовано је да за предложене промене у начину рада и организације међународног славистичког покрета засад не постоји расположење, те да ће у наредном периоду МКС радити у складу с важећим Статутом и досадашњом праксом.

¹ Пошто је морала раније да отпутује, А. Олтеану је свој став поводом ове тачке дневног реда изложила на почетку 2. заседања.

5. Разно

5.1. Молба за покретање иницијативе за формирање листе славистичких часописа на нивоу МКС коју је поднео Савез славистичких друштава Србије на предлог Матичног одбора за језик и књижевност при Министарству просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије

Б. Сувајдић је детаљно представио ову иницијативу и њене мотиве, што се може свести на недовољну видљивост и потцењеност славистичке научне периодике у оквирима савремене, ионако маргинализоване хуманистике. У питању је изостанак већине водећих славистичких серијских публикација са релевантних међународних рејтинг-листа. Зато Матични одбор за језик и књижевност при Министарству просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије предлаже – у свом обраћању Савезу славистичких друштава Србије и националном славистичком комитету – да МКС издејствује сачињавање и верификовање *листе међународних славистичких часописа* релевантних у области језика и књижевности, а по могућности драмске и филмске уметности, али првенствено језика и књижевности. При томе се предлаже да се води рачуна о паритетима према земљама заступљеним у МКС. Оваква листа служила би, поред осталог, и као основ за вредновање резултата научног рада слависта. Ову иницијативу подржао је национални комитет, Српска академија наука и уметности, Одбор за стандардизацију српског језика САНУ.

У дискусији су учествовали А. Молдован, В. Чермак, С. Кодрић, А. Шивиц Дулар, С. Марковић, В. Брборић, П. Буњак, М. Коритковска и др.

У атмосфери опште сагласности да ову иницијативу треба на сваки начин подржати искристалисали су се предлози да се покуша с ексцерпцијом ресурса Словенске библиотеке у Прагу, с једне стране, а да се с друге свим националним комитетима разашаље упитник с критеријумима за састављање појединачних листи славистичких часописа по релевантности. Комитети би потом своје листе послали МКС-у. С. Кодрић је предложио, а Б. Сувајдић подржао да се оформи посебна комисија која би за МКС припремила практична решења у вези с формирањем листе релевантних славистичких часописа. Изабрана је петочлана комисија у коју су ушли С. Кодрић, В. Чермак и Б. Сувајдић из редова МКС-а, односно Александра Вранеш као истакнути стручњак из области библиотекарства и Милош Ковачевић као председник Матичног одбора и покретач иницијативе. С. Кодрић је предложио да то буде *Комисија за референтне славистичке серијске публикације при МКС-у*, што је подржано.

5.2. Молба националног комитета Летоније за учлањење у МКС

Б. Сувајдић је упознао присутне са садржајем писма које је на МКС послао проф. Игор Кошкин, председник Националног комитета слависта Летоније. И. Кошкин информисе да је 14. децембра 2013. године, у присуству двојице чланова МКС – А. Лукашанеца (Белорусија) и А. Дуличенка (Естонија) – одржана оснивачка скупштина научног друштва Национални комитет слависта Летоније, које је током 2014. године прошло законску процедуру регистрације према летонском законодавству. Одмах по добијању званичних докумената о регистрацији, И. Кошкин је на адресу МКС-а послао званичну молбу Националног комитета Летоније за пријем у МКС с копијама свих релевантних докумената. Б. Сувајдић је дао реч А. Лукашанецу.

Александар Лукашанец:

Потврђује да је с колегом Дуличенком присуствовао оснивачкој скупштини Националног комитета слависта Летоније и да се овом послу тамо приступило веома озбиљно. Круг заинтересованих слависта темељно се припремио и на убедљиво показао

спремност да учествује у раду МКС-а. Традиционално се на ранијим конгресима за Летонију остављала квота од 5 учесника, али пошто није било људи с којима би се могло ступити у контакт, они нису ни учествовали. Сада су се стекли сви услови за њихово укључивање и МКС је на неки начин у обавези да их прими у своје редове.

Пошто није било супротних мишљења, Б. Сувајџић је са задовољством констатовао да је Национални комитет слависта Летоније од 30. августа 2014. године члан МКС-а.

5.3. С. Марковић је упутио директно питање С. Кодрићу о структури славистичког комитета БиХ, односно о заступљености слависта из Републике Српске. С. Кодрић је пружио уверавања да је Национални комитет слависта БиХ регистрован на нивоу БиХ и да строго води рачуна о заступљености представника сва три конститутивна народа на паритетној основи. Имајући у виду специфичности БиХ, С. Кодрић је искористио прилику и да затражи већу квоту за босанско-херцеговачке слависте управо ради што равномерније заступљености свих славистичких центара и свих ентитета у БиХ.

5.4. Александар Лукашанец:

Дошло је време да се размишља и о томе ко ће и где организовати 17. међународни конгрес слависта 2023. године. Ово питање ни издалека није једноставно, пошто, колико ми је познато, у портфељу организатора 16. конгреса нема ниједне пријаве за организацију 17. Мој проблем био је знатно једноставнији, јер смо дословце од првог дана нашег рада на припреми конгреса у Минску имали званичну пријаву српских колега за организацију наредног конгреса. Стога се мој, тј. наш задатак састојао у томе да припазимо да се не појави конкуренција. (Смех.) Сада заправо нема претендената, па се одмах размишљати о томе мора како бисмо били спремни. Мислим да би било целисходно да се ово унесе у записник наше седнице и да МКС упути националним комитетима молбу да до следеће седнице пошаљу своје предлоге о томе да се наредни 17. конгрес организује у овој или оној средини.

Бошко Сувајџић:

Захвалио је А. Лукашанецу на веома умесном савету и позвао да се размисли о такође важном питању – месту одржавања следеће седнице МКС-а 2015. Обавестио је присутне о понуди А. Олтеану да се састанак 2016. одржи у Букурешту, нагласивши да за 2015. још нема никакву најаву.

С. Кодрић је начелно понудио да Сарајево буде домаћин следеће седнице у време одржавања 2. босанско-херцеговачког славистичког конгреса (мај 2015). В. Чермак је најавио да ће покушати да издејствује да домаћин буде Праг и о томе обавестити Председништво до краја октобра 2014.

Б. Сувајџић је закључио седницу у 13.15 ч.

Председник МКС

проф. др Бошко Сувајџић

Секретар МКС

проф. др Петар Буњак